

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Doamnei **Veronica Roșca**

Președinte al Comisiei juridică, numiri și imunități

AMENDAMENT

**la proiectul de lege cu privire la statutul, conduita și etica deputatului în
Parlament (nr. 448 din 06.12.2023)**

În temeiul prevederilor articolului 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, înaintez următorul amendament la proiectul de lege cu privire la statutul, conduita și etica deputatului în Parlament nr. 448 din 06.12.2023, după cum urmează.

1. Articolul 2 se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„În exercițiul funcțiunii, deputatul în Parlament acționează doar în interes general, fără a obține sau încerca să obțină vreun avantaj financiar direct sau indirect sau vreun alt beneficiu”.

2. Articolul 3 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Deputatul își exercită mandatul în mod liber și independent și nu poate fi obligat prin instrucțiuni.”

3. Articolul 23 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

”(1) În exercitarea mandatului, deputatul în Parlament este obligat:

a) să participe la ședințele Parlamentului și la ședințele organelor de lucru ale acestuia din care face parte, la audierile publice și alte activități parlamentare și să păstreze ordinea și disciplina;

- b) să depună declarații de avere și de interese personale în condițiile prevăzute de Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;
- c) să evite orice conflict de interese, iar în cazul apariției unui conflict de interese, este obligat să informeze în scris Comisia de etică și conduită parlamentară;
- d) să respecte normele de etică și conduită;
- e) să contribuie la îndeplinirea obligațiilor civice, asigurarea respectării drepturilor omului, legislației, normelor etice și morale;
- f) să asigure transparență și control public asupra activității sale;
- g) să aibă o ținută vestimentară decentă/oficială;
- h) să nu folosească sau să afișeze expresii injurioase, ofensatoare, discriminatorii sau calomnioase, sexiste, rasiste, xenofobe, antisemite, amenințări la persoană, sau expresii care incită la ură și război;
- i) să intervină într-o situație personală decât doar atunci când, în considerarea drepturilor și meritelor exclusiv a persoanei, în limitele competențelor legale, pentru soluționarea concretă a unui caz;
- j) să nu compromită buna desfășurare a ședințelor Parlamentului și ședințelor ale organelor de lucru ale acestuia;
- k) să se adreseze și să răspundă politicos la întrebările adresate;
- l) să nu încheie nici o înțelegere pentru a acționa sau vota în interesul unei terțe persoane fizice sau juridice care i-ar putea compromite libertatea de vot;
- m) să folosească timpul de lucru, precum și resursele administrative ale autorității publice, numai în scopul desfășurării activităților în exercitarea mandatului;
- n) să folosească eficient și conform destinației banii publici;
- o) să nu admită favoritism în exercitarea mandatului;
- p) să informeze imediat Comisia de etică și conduită parlamentară în cazul în care i se oferă cadouri inadmisibile;
- q) să execute decizia prin care a fost sancționat conform prevederilor prezentului cod și să se supună cerințelor de sancționare;
- r) să respecte normele referitoare la tratamentul informațiilor confidențiale;

s) în cazul accederii în sediul Parlamentului să permită controlul antiterorist, efectuat de către ofițerii de protecție din cadrul SPPS.

4. La articolul 31 alin. (2) dispozițiile literei c) se completează cu textul „, concediu de maternitate, concediu paternal, concediu de studii, neparticiparea la ședințele Parlamentului și la ședințele organelor de lucru ale Parlamentului în urma sancționării în conformitate cu prezentul cod”.

5. La articolul 34 dispozițiile alineatului (1) se completează cu textul „, pentru a proteja imaginea Parlamentului.”

6. Articolul 35 va avea următorul cuprins:

„(1) Comisia de etică și conduită parlamentară este formată din 11 membri desemnați după cum urmează:

a) 4 membri, deputați în Parlament – la propunerea fracțiunilor din majoritatea parlamentară;

b) 4 membri, deputați în Parlament – la propunerea fracțiunilor din opoziția parlamentară;

c) 3 membri propuși de organizațiile societății civile, cu drept de vot consultativ.

(2) Comisiei de etică și conduită parlamentară i se vor atribui și 4 membri supleanți: doi membri - la propunerea fracțiunilor din majoritatea parlamentară și doi membri - la propunerea fracțiunilor din opoziția parlamentară.

(3) La desemnarea membrilor Comisiei de etică și conduită parlamentară se va ține cont de experiența acestora, domeniul de activitate și comportamentul ireproșabil.”

(4) În cazul în care se presupune că prezentul cod de conduită a fost încălcat de către un membru a Comisiei de etică și conduită parlamentară, la examinarea cazului său, acesta se va abține de la participare și va fi înlocuit cu un membru supleant.

7. Articolul 36 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 36.** Atribuțiile și obligațiile comisiei de etică și conduită parlamentară

(1) Membrii comisiei de etică și conduită parlamentară acționează fără influențe, presiuni, amenințări și intervenții, directe sau indirecte.

(2) Comisia de etică și conduită parlamentară are următoarele atribuții:

a) monitorizează respectarea normelor de etică și conduită ale deputaților;
b) monitorizează cazurile de incompatibilitate a deputaților;
c) ține Registrul de interese. Conținutul și modul de ținere a registrului este reglementat prin hotărârea Biroului permanent;

d) evaluează cazurile în care există suspiciuni de încălcare a prezentei legi și consiliază Președintele Parlamentului în privința eventualelor măsuri care trebuie întreprinse;

e) recepționează și examinează, în termenele stabilite, sesizările cu privire la încălcarea normelor de etică și conduită ale deputaților, cazurile de favoritism, cazurile ce provoacă apariția manifestărilor de corupție;

f) verifică legalitatea faptelor și încadrarea lor juridică, întrunirea tuturor cerințelor legale pentru caz;

g) informează deputatul în privința căruia a fost depusă sesizarea și despre deschiderea unei anchete împotriva lui;

h) decide referitor la modul de prezentare a explicațiilor asupra fiecărui caz în parte. Acestea pot fi prezentate în scris sau prin convocarea audierilor;

i) audiază ca martor orice persoană care dispune de informații despre vreo faptă sau împrejurare de natură să servească la examinarea cazului;

j) propune aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 44 din prezenta lege;

k) aprobă și prezintă raportul privind etica și conduita deputatului;

l) contribuie la soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor între deputați și personalul Secretariatului Parlamentului, reprezentanților mass-media, etc.;

m) verifică respectarea și exercitarea conformă de către deputați a sancțiunilor aplicate;

n) alte atribuții stabilite prin hotărârea Parlamentului.

(3) Membrii Comisiei de etică și conduită parlamentară au obligația:

a) de a participa la ședințele Comisiei de etică și conduită parlamentară;

b) de a păstra confidențialitatea informațiilor cunoscute în legătură cu examinarea cazurilor de încălcare a eticii și conduitei parlamentare;

c) de a proteja imaginea Parlamentului.

(4) Încălcarea obligațiilor și prevederilor prezentului cod de către membrii Comisiei de etică și conduită parlamentară se sancționează în conformitate cu prevederile secțiunii a 7-a din prezentul cod.

(5) Comisia de etică și conduită parlamentară împreună cu Secretariatul Parlamentului organizează cursuri de etică și conduită pentru deputați și după caz, asigură consultanță acestora.”

8. La articolul 44 lit. e) textul „5 ședințe” se substituie cu textul „3 ședințe organizate conform calendarului legislativ,„

9. La articolul 44 lit. f) textul „10 ședințe” se substituie cu textul „5 ședințe organizate conform calendarului legislativ,„

10. La articolul 45 dispozițiile alineatului (1) se completează cu textul „Sancțiunile aplicate nu vor depăși 60 de zile calendaristice.”

11. La articolul 45 alineatul (7) textul „și k)” se substituie cu textul „și j”.

12. La articolul 45 alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„După ce sancțiunea devine definitivă, aceasta este publicată în mod vizibil pe pagina web a Parlamentului.”

13. Articolul 45 se completează cu alineatul (9) și (10) cu următorul cuprins:

„(9) Deputatul poate să dea explicații și să exprime regretul față de fapta comisă prin scuze publice. Regretul asupra faptei constituie circumstanță atenuantă la examinarea și aplicarea sancțiunii. Comisia poate evalua regretul și scuzele publice ale deputatului și va decide prin vot majoritar a membrilor săi dacă acestea liberează de aplicarea sancțiunilor prevăzute de prezentul cod.

(10) Deputatul are dreptul de a depune cerere scrisă pentru diminuarea sancțiunii aplicate sau aplicarea unei sancțiuni mai blânde, în cazul sancționării acestuia în temeiul art. 44 lit. e)-j).”

14. La articolul 49 alineatul (4) textul „5 ședințe” se substituie cu textul „3 ședințe organizate conform calendarului legislativ,,

15. La articolul 52 alineatul (1) cuvintele „10 ședințe” se substituie cu textul „5 ședințe organizate conform calendarului legislativ.”

16. Articolul 54 va avea următorul cuprins:

„(1) Deputatul poate să fie exclus din componența delegațiilor parlamentare permanente la organizațiile internaționale, delegații interparlamentare, ale unei conferințe interparlamentare sau al oricărui forum interinstituțional, în următoarele cazuri:

- dacă în cadrul deplasărilor de serviciu peste hotarele Republicii Moldova deputatul are o conduită care aduce atingere imaginii și reputației statului Republica Moldova;

- dacă are un comportament necorespunzător normelor de protocol;

- dacă nu respectă legile statului-gazdă, normele și reglementările organizației care l-a invitat și prevederile prezentei legi.

(2) Deputatul poate fi propus în componența delegațiilor parlamentare permanente la organizațiile internaționale, delegații interparlamentare, ale unei conferințe interparlamentare sau al oricărui forum interinstituțional doar după expirarea a 3 luni de la excludere.

17. La articolul 55 alineatul (1) după cuvintele „prezenta lege” se completează cu textul „pe perioada unei luni calendaristice,,

18. Articolul 55 alineatul (2) se abrogă.

19. La articolul 57 alineatul (1) textul „25% din salariu lunar și din alte indemnizații și plăți compensatorii ,, se substituie cu textul „15% din salariu lunar și din alte indemnizații și plăți compensatorii pe perioada unei luni calendaristice,,

Mariana Lucrețeanu

